Jó gyakorlat

Koch Valéria Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda, Kollégium

A jó gyakorlat megnevezése	**Nyelvi fejlesztés az alsó tagozaton**
Nemzetiség	német
Alkalmazási terület	alsó tagozat
Intézménytípus	általános iskolai intézményegység
A jó gyakorlat célja	**nyelvi kompetenciák fejlesztése**
A jó gyakorlat rövid leírása (a jó gyakorlat jellemzése megkülönböztető jegyeivel)	A kétnyelvűség fejlesztésére szolgáló módszerek ismertetése a német nemzetiségi tanítók számára. Az alsó tagozatos tanulók nyelvi kompetenciáinak fejlesztése, a tanulási folyamat támogatása. A két tanítási nyelvű intézménybe kerülő gyerekek gyakran különböző nyelvi szinttel és nyelvi háttérrel kezdik meg iskolai tanulmányaikat. Számos eszközzel és módszerrel segíthetjük őket már az első naptól kezdődően a kétnyelvűség kialakításának, megerősítésének útján. Legyen ez az iskolai környezet kialakítása, napi ismétlődő rituálék, visszatérő utasítások, nyelvi szerkezetek alkalmazása. Ezeket az eszközöket és módszereket következetesen és tudatosan beépítve iskolai életbe, észrevétlenül sajátítják el a gyerekek a kétnyelvűséget, válik a nyelv az eszközükké. <u>Elemei:</u> - **Kétnyelvűség fejlesztése** - **Gyerekirodalmi művek feldolgozása alsó tagozaton (Ganzschriften)** - **Unterrichtssprache Deutsch - DFU-Wortschatz in der Unterstufe**

A jó gyakorlat leírásához tartozó részletező dokumentumok felsorolása	• Német nyelv és irodalom helyi tanterve, Nat 2020-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók alapján, az 1-4. évfolyamok számára. • A bázisintézményi munkatervben szereplő, a jó gyakorlat bemutatását és megosztását szolgáló szakmai programok leírása. • A kétnyelvűség – illetve német tannyelvűség támogatására az alsó tagozaton két nyelven tanító kollegák számára összeállított szaknyelvi segédletet. <u>Kiadványok az UMZ oldaláról:</u> • Wurzeln und Flügel: Rahmenlehrplan für den Deutschunterricht der bilingualen deutschen Nationalitätenschulen in Ungarn • Sprachliche Kompetenzen für den bilingualen Fachunterricht der deutschen Nationalitätenschulen in Ungarn https://umz.hu/project/rahmenlehrplan-fur-den-deutschunterricht-der-bilingualen-deutschen-nationalitatenschulen-in-ungarn/

Területek	Szempontok
1. Pedagógiai folyamatok	*<u>Tervezés</u>* *Hogyan érinti a jó gyakorlat a stratégiai és operatív tervezést, a köznevelési célokat?* Intézményünkben a fejlesztési feladatok a NAT 2020 kulcskompetenciáira (1. a tanulás kompetenciái, 2. a kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi), 3. a digitális kompetenciák, 4. a matematikai, gondolkodási kompetenciák, 5. a személyes és társas kapcsolati kompetenciák, 6. a kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái, 7. a munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák) épülnek. Az intézmény profiljának megfelelően az intézményi dokumentumok, így a Pedagógiai program, a fejlesztési terv rögzíti a nemzetiségi nevelés és oktatás irányelveit, a nemzetiségi nyelvi fejlesztés kritériumait. Ezen szempontok figyelembe vételével készül a beiskolázási terv, az éves munkatervek és a munkaközösségi tervek is. Az óvodai egynyelvű nevelési programja elősegíti a kicsik bekapcsolódását az általános iskola alsó tagozatán két nyelven folyó oktatásba, ill. megalapozza az egynyelvű osztályok sikeres működtetését. Fontos szerepet kap az alapvetően két nyelven folyó szocializáció erősítése, mely az ismeretszerzésben, a megszerzett ismeretek felhasználásában és a tanórán kívüli szituációkban valósul meg.
	Megvalósítás A tervezés szintjén a jó gyakorlat elemei, alkalmazásuk helye és ideje szerepelnek az 1-4. évfolyam német nyelv és irodalom helyi tantervében, valamint az egyes osztályok, csoportok tanmenetében és természetesen az adott óratervben is. A tervek tényleges megvalósulásának lenyomata a tanórák elektronikus naplóban történő dokumentálása, a kiemelt szereppel bíró projektek, a jó gyakorlatot bemutató szakmai programok (pl. szakmai nap, óralátogatás és műhelymunka, belső és külső továbbképzések) megjelennek az éves munkatervekben és beszámolókban is.
	<u>Ellenőrzés</u> *Hogyan érinti a jó gyakorlat az ellenőrzést az intézményben?* A jógyakorlat alkalmazási területei: a német nyelv és irodalom órák, a nemzetiség nyelvén tartott tanórák, ill. az iskolában előforduló mindennapi kommunikációs helyzetek. A nyelvi fejlesztés eredményessége a tanórai szereplések, számonkérések alkalmával folyamatosan mérhető.
	<u>Értékelés (mérés-értékelés)</u> *Hogyan érinti a jó gyakorlat az értékelést az intézményben?*

Területek	Szempontok
	Az intézmény profiljának megfelelően kiemelt intézményi cél (a TÉR-ben is) a német nyelvhasználat ösztönzése, támogatása minden intézményegységben, melynek eredményessége a mérés-értékelési folyamatokban is fontos szerepet játszik. Mérjük a gyerekek nyelvi kompetenciáját, milyen szinten, mennyire aktívan használja a nyelvet. A mérési értékelések visszajelzést adhatnak arról, hogy mely területeket kell még fejlesztenünk, milyen módszerek voltak sikeresek, mely módszereken kell változtatnunk. *Hogyan hat a jó gyakorlat a pedagógiai programban meghatározott tanulói értékelés működésére a gyakorlatban?* A jó gyakorlat alkalmazása kiterjeszti a nyelvi kompetenciák fejlődésének, szintjének értékelési lehetőségeit, tanórán és órán kívül is. Tanórán szóbeli és írásbeli feladatokkal, feleletekkel mérhetünk, órán kívül projekteken, versenyeken, de akár egy-egy rendezvényen is visszajelzést kapunk a tanulók nyelvi szintjének fejlődéséről.
	<u>*Korrekció*</u> *Hogyan járul hozzá a jó gyakorlat az ellenőrzés eredményeihez?* A fenti jó gyakorlat elemeinek alkalmazása az alsó tagozaton jelentősen hozzájárulnak a nyelvi fejlesztési folyamatok, nevelési célok sikeréhez, mely nyomon követhető a nyelvi kompetenciafejlesztés eredményességének javulásában, a mérés-értékelés eredményeiben. *Hogyan járul hozzá a jó gyakorlat a mérési-értékelési eredmények hasznosításához?* Intézményünk a TÉR bevezetése során kiemelt jelentőséget tulajdonít annak, hogy a nyelvi feljesztést magába foglaló intézményi célkitűzés valamilyen módon a kollégák egyéni céljai között is megjelenjen.
2. Személyiség- és közösség-fejlesztés	<u>*Személyiségfejlesztés*</u> *Hogyan járul hozzá a jó gyakorlat a pedagógiai programban rögzített személyiség- és közösségfejlesztési feladatok megoldásához?* A jó gyakorlat alkalmazása során megvalósuló módszertani sokféleség, a kommunikatív tanórák, a nyelvi kompetencia fejlesztésére szolgáló eszközök általában a szociális készségek fejlődésére is nagy hatással vannak, hozzájárul a tanulók személyiségének fejlődéséhez, fejleszti kreativitásukat, fantáziájukat. A tanár-tanuló, ill. a tanulók közötti kommunikáció során a tanár számárára lehetőség nyílik arra is, hogy megismerjék az egyes tanulók személyes és szociális készségeit, képességeit. A fenti jó gyakorlat, különösen a *Ganzschriften* módszere az önálló olvasásra ösztönzés, az olvasottak feldologzása által a nyelvi fejlesztés mellett alkalmas az önálló tanulás támogatására, a tanulás tanítására is.

Területek	Szempontok
	A jó gyakorlat módszertani eszköztára a differenciáláshoz is segítséget nyújt, melyre a nyelvi szintben megmutatkozó különbségek, a kiemelt figyelmet igénylő tanulók fejlesztése céljából nagy szükség van.
	Hogyan érinti a jó gyakorlat a tanulók szociális hátrányainak enyhítését? A szociális hátrányok leküzdésének egyik eszköze a nyelvi, kommunikatív kompetenciák fejlődésének támogatása, így a jó gyakorlat közvetve e téren is segítséget jelent. *Hogyan érinti a jó gyakorlat az egyes tanulói teljesítmények értékelését?* A jó gyakorlat elemei egyenként is biztosítják az egyes tanulói teljesítmények értékelését, a szóbeli és írásos visszajelzést egyaránt, mind a tanuló, mind a szülők számára.
	<u>*Közösségfejlesztés*</u> A jó gyakorlat a nyelvi kommunikációt fejlesztő jellege miatt elősegíti a tanulók együttműködését. A nemzetiség nyelvének mindennapi iskolai szituációkban való közös használata az intézmény közösségépítő tevékenységeire is pozitív hatással van. Az alsó tagozaton jellemző napi tevékenységeken, rituálékon keresztül, a napközis foglalkozásokon, projektnapokon számos lehetőség adódik a kétnyelvűség kialakítására, megerősítésére.
3. Eredmények	*Hogyan hat a jó gyakorlat arra, hogy az intézményben milyen eredményességi mutatókat tartanak nyilván?* *Hogyan érinti a jó gyakorlat az elért eredményeket?* A tanulók jó gyakorlat elemei által megvalósuló nyelvi fejlődése folyamatosan mérhető. Az intézmény fennállása óta szerzett tapasztalatok segítettek abban, hogy alsó tagozaton az egyes évfolyamokon elvárt nyelvi szintek és kommunikációs kompetenciák megnevezhetőek legyenek. Az egyes szintek, minimum követelmények elérése biztosítja a német nyelven tanított tantárgyi tartalmak elsajátítására való alkalmasságot is. A nyelvi fejlődés eredményességét alsó tagozaton számos versenyeerdmény is bizonyítja (pl. Rezitationswettbewerb, Lesewölfe német olvasási verseny), A jó gyakorlat által is biztosított folyamatos nyelvi fejlődés a felső tagozaton, két nyelven folytatott sikeres tanulmányok egyik alapvető feltétele.
4. Belső kapcsolatok, együttműködése s kommu-nikáció	*Hogyan érinti a jó gyakorlat, hogy milyen pedagógus szakmai közösségek működnek az intézményben, mik a fő tevékenységeik?* *Hogyan érinti a jó gyakorlat a belső tudásmegosztást az intézményben?* Az alsó tagozatot összefogó munkaközösség munkatervében minden esetben szerepelnek az adott tanévre szánt, közösen megvalósítandó projektek, jó gyakorlatok. Az intézményen belül folyamatos

Területek	Szempontok
	tudásmegosztás zajlik, a belépő fiatal kollégák mentorálására is nagy figyelmet fordítunk. A belépő kollégák támogatásának részét képezi az intézményi jó gyakorlatok megismertetése, bemutatása, a kipróbálásukra adott lehetőség. Az intézményi kommunikáció részben a nemzetiség nyelvén zajlik. A kollégák az nyelv közvetítésére szolgáló eszközöket és módszereket következetesen és tudatosan beépítve alakítják a tanár-diák kommunikációt, így a gyerekek észrevétlenül sajátítják el a kétnyelvűséget, ill. válik a nyelv a saját eszközükké. A jó gyakorlat harmadik eleme a kétnyelvűség – illetve német tannyelvűség támogatására az alsó tagozaton két nyelven tanító kollegák számára összeállított szaknyelvi segédlet. Ez a dokumentum amellett, hogy a mindennapi iskolai életben, helyzetekben használatos szavak, mondatszerkezetek, szófordulatok gyűjteménye, a két nyelven tanított tantárgyakon specifikusan alkalmazott fogalmakat és példa mondatokat is tartalmazza.
5. Az intézmény külső kapcsolatai	*Hogyan érinti a jó gyakorlat az intézmény legfontosabb partnereit?* Az alsó tagozaton szaktanácsadóként tevékenykedő mesterpedagógusok kiemelt hangsúlyt fordítanak arra, hogy munkájuk során az intézményi jó gyakorlatainkat megismertessék a hasonló profilú iskolákkal, más német nemzetiségi iskolákban dolgozó nemzetiségi tanítókkal. A Nemzetiségi POK bázisintézményeként az általunk kínált továbbképzések sokakhoz eljutnak, programjaink általában nagy érdeklődésre tartanak számot. Az NPOK segítségével közreadott jó gyakorlatok internetes felületen keresztül is elérhetővé válnak. A szakmai közéletben intézményünk, mint a Magyarországi Németek Országos Önkormányzata fenntartásában működő kiemelt oktatási központ, mint a PTE multiplikátori funkciót betöltő partnerintézménye és 2015 óta az OH bázisintézménye alapítása óta országos szinten ismert nemzetiségi intézménnyé vált. Iskolaközpontunk Deutsches Sprachdiplom vizsgahely, folyamatos szakmai kapcsolatot ápol a következő szervezetekkel, intézményekkel: Deutsche Botschaft Budapest, Zentralstelle für das Auslandsschulwesen, Goethe-Institut, Deutscher Akademischer Austauschdienst, Erasmus – és diákcsere- partneriskolák.
6. A pedagógiai munka feltételei	<u>*Szervezeti feltételek*</u> *Hogyan befolyásolja a jó gyakorlat azt, hogy milyen szervezeti és tanulási kultúrája van az intézménynek, milyen szervezetfejlesztési eljárásokat, módszereket alkalmaz?* Intézményünk a kilencvenes évek közepétől úttörő munkát folytatott a nyitott oktatási formák hazai megismertetésében, ezen módszertani

Területek	Szempontok
	eszközök napi gyakorlatban való alkalmazásában, a nemzetiségi nyelv és a nemzetiség nyelvén tanított tantárgyak tartalmainak közvetítésére szolgáló módszerek adaptálásában, a megoszthatóság céljából történő kidolgozásában és megismertetésében. Jó gyakorlataink is többnyire ebből nőttek ki az elmúlt évtizedekben. Az intézmény által képviselt módszertani sokféleség és igényesség hagyományteremtő és védjegyünkké vált. Az egész tantestületet jellemzi a szakmai innovációkra való nyitottság, az egyéni fejlődés iránti magas fokú elkötelezettség.
	<u>*Tárgyi, infrastrukturális feltételek*</u> *Hogyan érinti a jó gyakorlat az infrastruktúrát az intézmény nevelési struktúráját, pedagógiai értékeit, céljait?* A fentiekben bemutatott jó gyakorlat magas pedagógiai értéket képvisel, hiszen alsó tagozaton a nyelvi fejlesztésben kiemelt szereppel bír, az általa elért nyelvi szint megalapozza a tanulmányok sikerességét felső tagozaton, ahol több tantárgyat is németül tanulnak diákjaink (történelem, földrajz, biológia, népismeret). *Hogyan befolyásolja a jó gyakorlat környezet kialakításában a környezettudatosság, környezetvédelem, fenntarthatóság szempontjainak érvényesülését?* Mivel a nyelvi fejlesztést célzó jó gyakorlat az iskola mindennapi életét átszövi, a környezeti nevelés, a fenntarthatóság elemei is megjelennek a gyakorlat alkalmazása során. A természetismeret órákon az alapvető fogalmak bevezetése, kontextusba helyezése német nyelven történik. A tanulók nyelvi szintjének megfelelő egyszerű szövegek, ill. az egyes témák feldolgozása nemcsak a nyelvi kompetenciák fejlesztését szolgálja, az ismeretek elmélyítését, az egyszerűbb összefüggések felismerését, a komplex szemlélet kialakulását is elősegíti. *Érinti-e a jó gyakorlat a digitális eszközök kihasználtságát?* A nyelvoktatás, a nemzetiség nyelvén oktatott tárgyak közvetítése a digitális eszközök alkalmazása által sokkal változatosabb és hatékonyabb lehet, ezért a kollégák gyakran használják a tanórákon és órán kívüli foglalkozásokon is. A jó gyakorlat harmadik elemeként említett, kollegák számára összeállított szaknyelvi segédlet belső megosztása is digitális eszközök segítségével, a Teams felületén valósul meg.
7. A Nemzeti alaptantervben megfogalmazott	*Hogyan jelennek meg a Nemzeti alaptanterv, az Óvodai nevelés országos alapprogram céljai a jó gyakorlatban?* *Hogyan hat a jó gyakorlat a pedagógiai programban szereplő kiemelt stratégiai célok operacionalizálására, megvalósítására, milyen eredményeket ért el e téren az intézmény?*

Területek	Szempontok
elvárásoknak és a pedagógiai programban megfogalmazott intézményi céloknak való megfelelés	A jó gyakorlat alapvetően a NAT nyelvi kompetenciák fejlesztését érintő célkitűzéseire épül. A Pedagógiai programban az intézmény jellegéből fakadóan is kiemelt jelentőséggel bír a nemzetiség nyelvének közvetítése, a nyelvi kompetenciák fejlesztése, a jó gyakorlat elemeinek alkalmazása pedig ezen célokat szolgálják.
8. Szerzői jogra vonatkozó kikötések	A fent vázolt intézményi jó gyakorlat a Koch Valéria Iskolaközpont tanárainak szellemi terméke. Intézményi jó gyakorlatként történő átadása a következők alapján: https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatas/tavoktatas/Szerzoi_jogi_GYIK_pandemia_kapcsan_20200315.pdf

A …….. jó gyakorlathoz tartozó szakmai háttéranyagok

Sorszám	A csatolandó dokumentum (melléklet) megnevezése, tartalmának rövid leírása	A melléklet száma	Fájl megnevezése
1.	Pedagógiai folyamatok		
2.	Személyiség- és közösségfejlesztés		
3.	Eredmények		
4.	Belső kapcsolatok, együttműködés, kommunikáció		
5.	Az intézmény külső kapcsolatai		
6.	A pedagógiai munka feltételei		
7.	A Nemzeti alaptantervben megfogalmazott elvárásoknak és a pedagógiai programban megfogalmazott intézményi céloknak való megfelelés		
8.	A szerzői jogokra vonatkozó kikötések a saját készítésű anyagok vonatkozásában		
9.	Segéd- és háttéranyagok		
10.	Taneszközök, módszertani útmutatók		

A jó gyakorlat erőforrás-igénye (sablon)

Emberi erőforrás	
a szükséges pedagógusok, szakemberek száma, végzettsége,	
a szükséges pedagógusok, szakemberek megkívánt előismeretei,	
a szükséges pedagógusok, szakemberek előírt gyakorlata,	
az intézmény szervezeti és tanulási kultúrája	
az intézményben alkalmazott szervezetfejlesztési eljárások, módszerek	
az intézményben érvényes feladatmegosztás, felelősség- és hatáskörmegosztás	
munkatársak bevonásának módja az intézményben	
Tárgyi feltételek	
a szükséges helyszínek	
a helyiségek felszerelése	
a szükséges férőhelyek száma	
asztalok, székek, a helység egyéb felszerelései	
a szükséges informatikai infrastruktúra	
infrastruktúra	
a környezet kialakítása	
Egyéb szükséges feltételek bemutatása	

A jó gyakorlat költségterve (sablon)

Bekerülési költségek	
Egyéb eszközök üzemeltetésének költségei	
Adminisztráció költségei	
PR, marketing költségek	
nyomdaköltség	
Humán-erőforrás fejlesztésének költségei	
helyettesítés díja	
Kommunikációs költségek	
Utazás-, kiküldetés költségei	
konferenciák regisztrációs díja	
konferenciák részvételi díja	
szakmai kiadványok	
Tárgyi eszköz beszerzés	
ÖSSZESEN:	
Működtetési költségek*	

Humán-erőforrás fejlesztésének költségei	
Kommunikációs költségek	
Utazás-, kiküldetés költségei	
Szállítás költségei	
Tárgyi eszköz beszerzés	
ÖSSZESEN:	
KIADÁSOK ÖSSZESEN:	

*A működtetési költségeket egy adott referencia időszakra kell vonatkoztatni, pl. 1 év, a projekt időtartama, a rendezvény, stb.